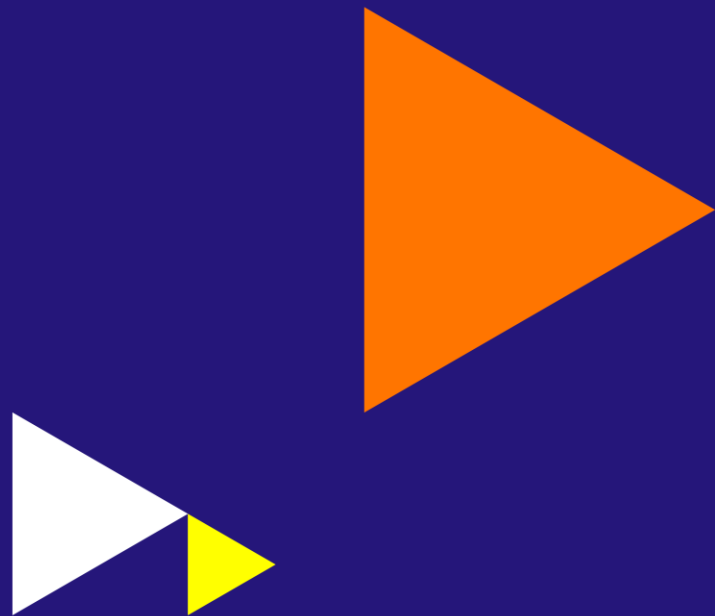

Bestaanszekerheid, armoede en schulden

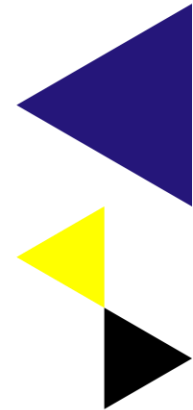

Anna Custers

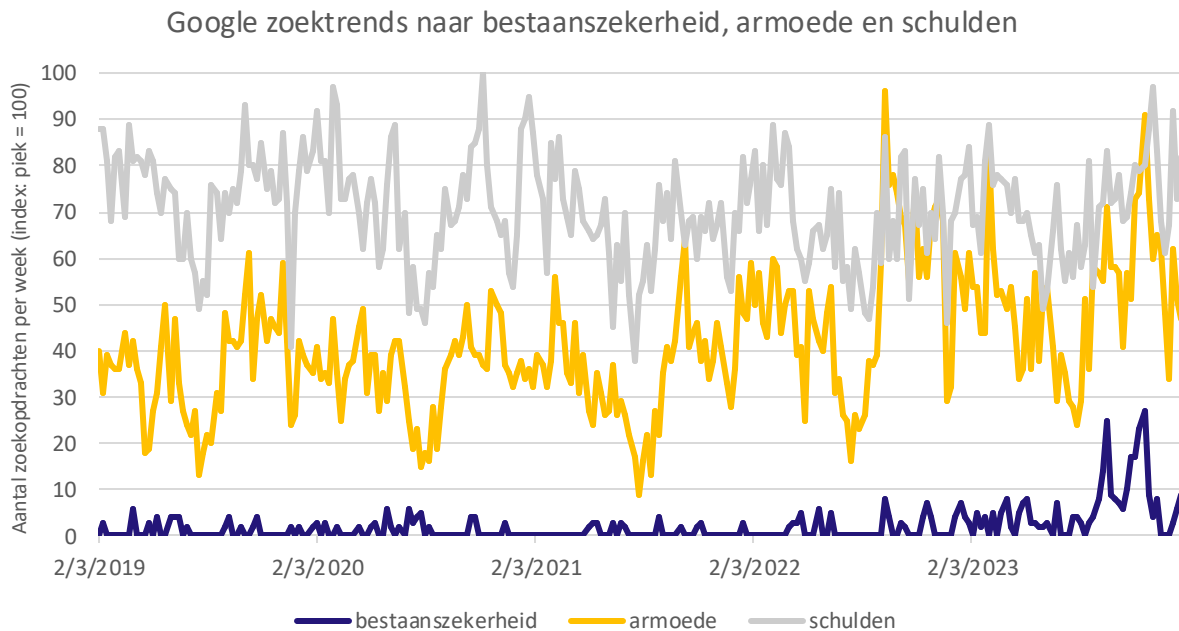
Lector Armoede Interventies

Vandaag

- Hoe staat het met armoede, schulden en bestaanszekerheid?
- Hoe ziet ondersteuning bij armoede en schulden er uit?
- Wat weten we over beloftevolle interventies?

Bestaanszekerheid staat in de aandacht

Bestaanszekerheid en financiële bestaanszekerheid, schematische weergave

Tekort aan (betaalbare) woningen

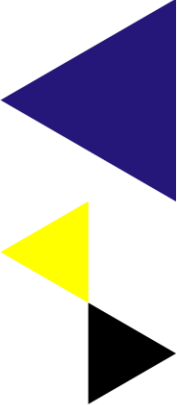
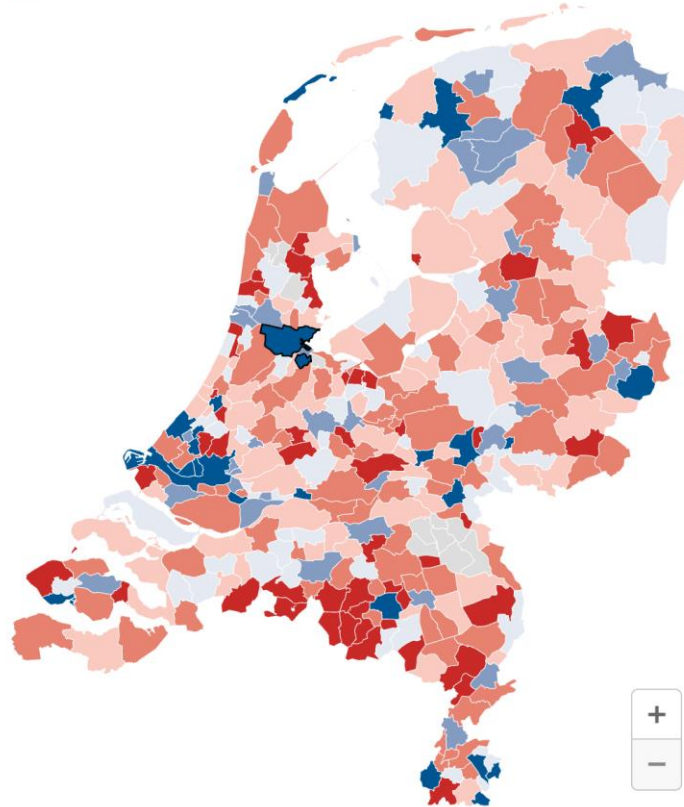
Prognose verloop 2024 - 2039

Aandeel sociale huurwoningen per gemeente

Klik op een gemeente voor het percentage sociale huurwoningen

percentage

Gezondheidsverschillen zijn groot

LEVENSV ERWACHTING

Mensen met een laag inkomen leven

± 21 jaar

minder lang in goed ervaren gezondheid

Lage opleiding

mannen met een lage opleiding leven

± 6,0 jaar
korter

vrouwen met een lage opleiding leven

± 4,8 jaar
korter

Laag inkomen

mannen met een laag inkomen leven

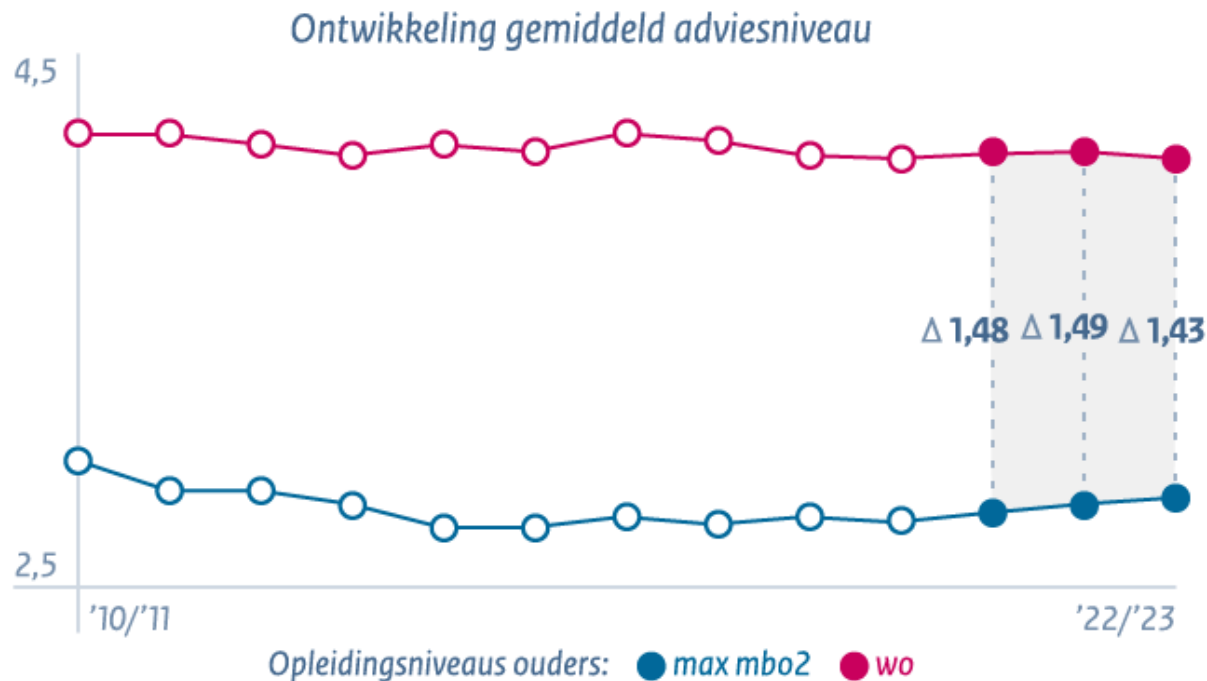
± 8,8 jaar
korter

vrouwen met een laag inkomen leven

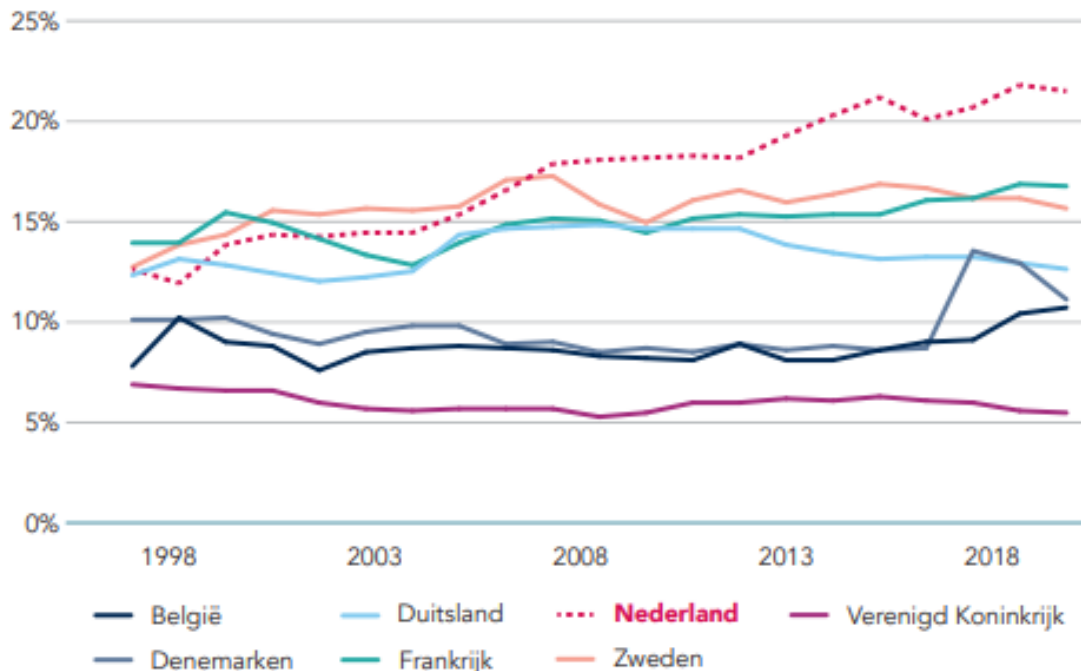
± 7,1 jaar
korter

Het verschil in adviesniveau tussen leerlingen naar opleidingsniveau van ouders neemt toe.

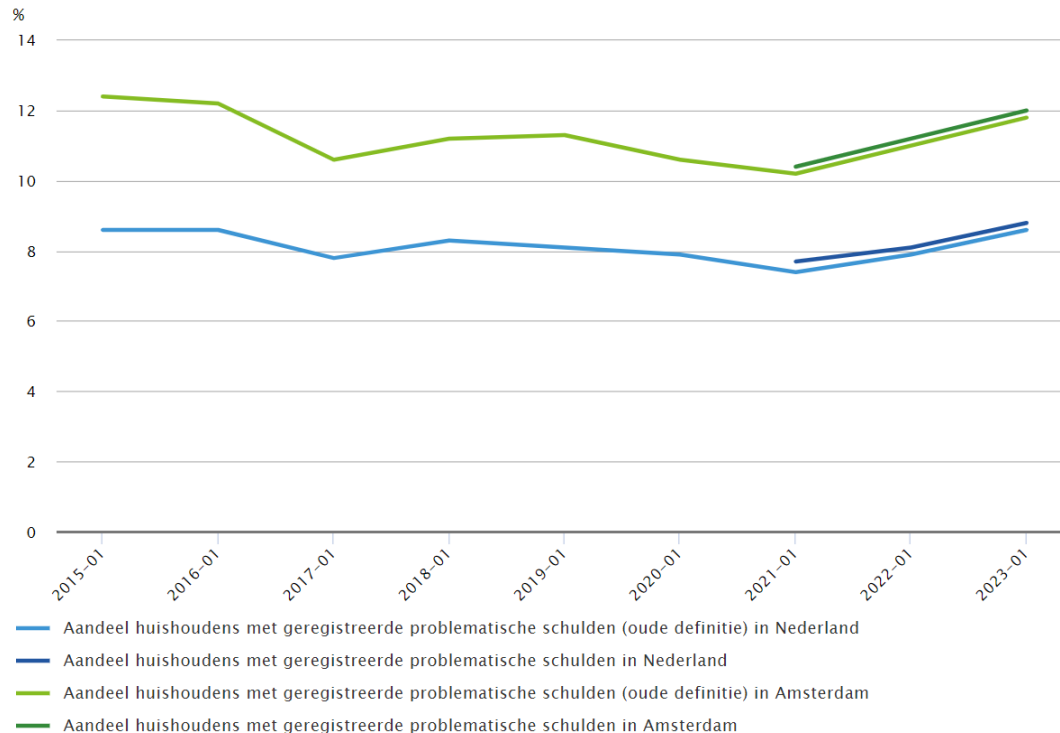
(Te) flexibele arbeidsmarkt

Figuur 1.2 Aandeel tijdelijke contracten van totaal aantal werkenden:
Nederland vergeleken met andere landen, 1998-2018

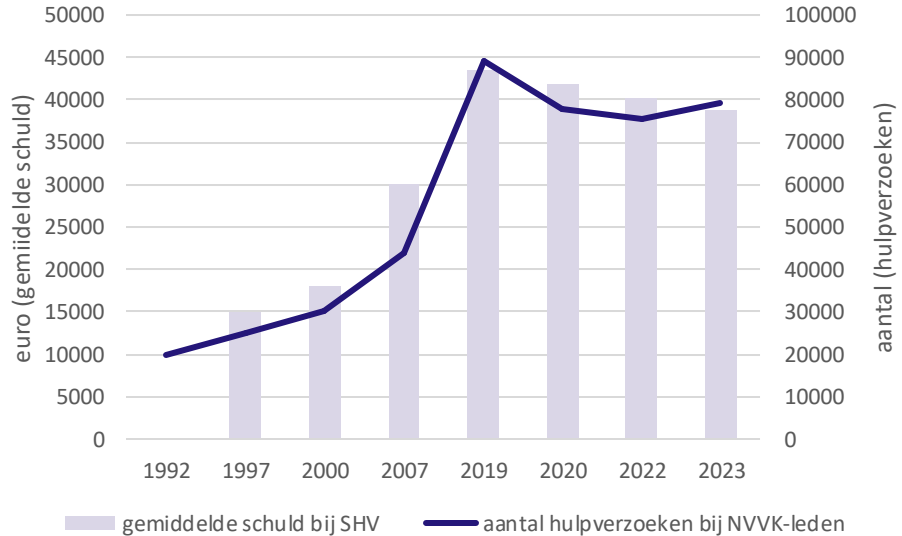
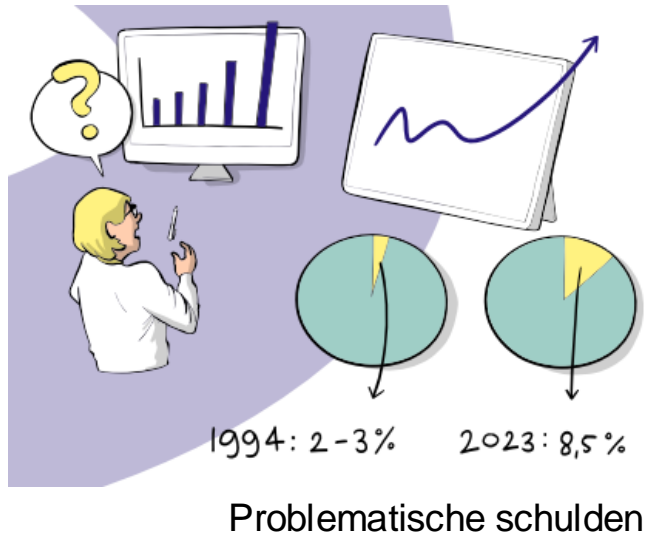

Bron: Eurostat (Labour Force Survey)

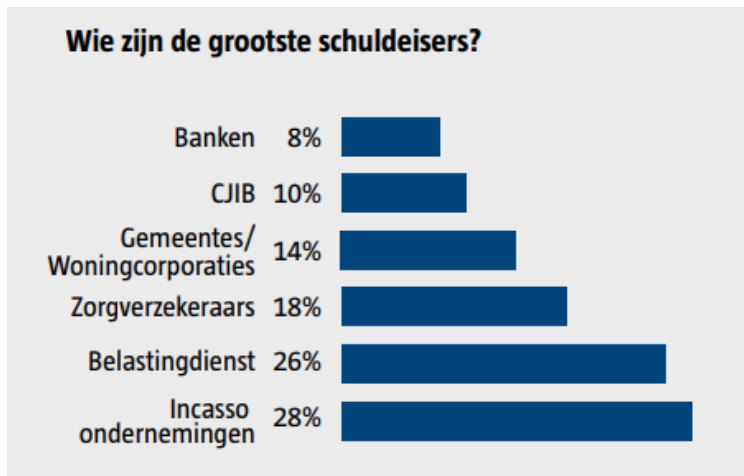
Problematische schulden onverminderd hoog

Geen nieuw probleem: in 30 jaar tijd is het aantal huishoudens met problematische schulden verdrievoudigd

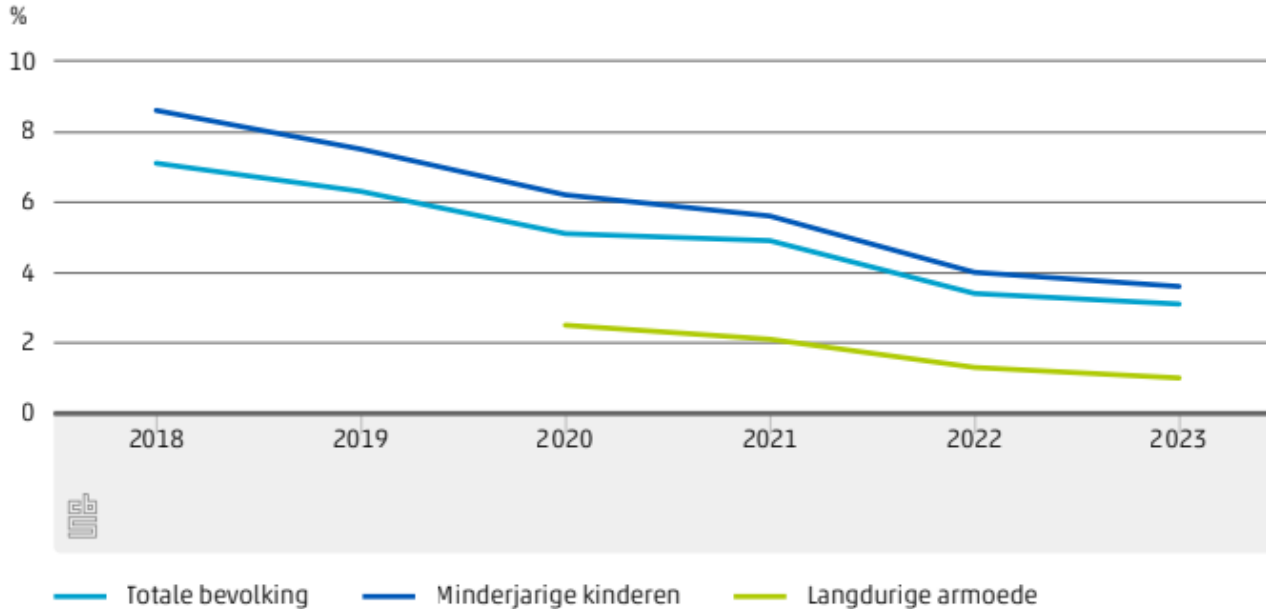

Systemenschuld: schulden bij de overheid of andere organisaties met een publieke functie

Enigzins grip op inkomensarmoede

Armoede in Nederland*

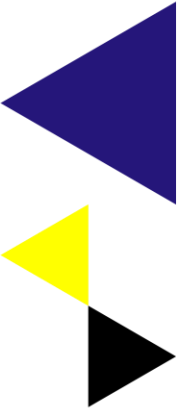

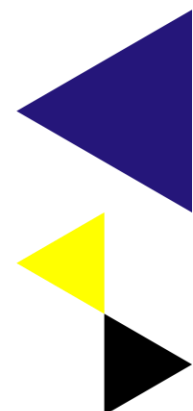
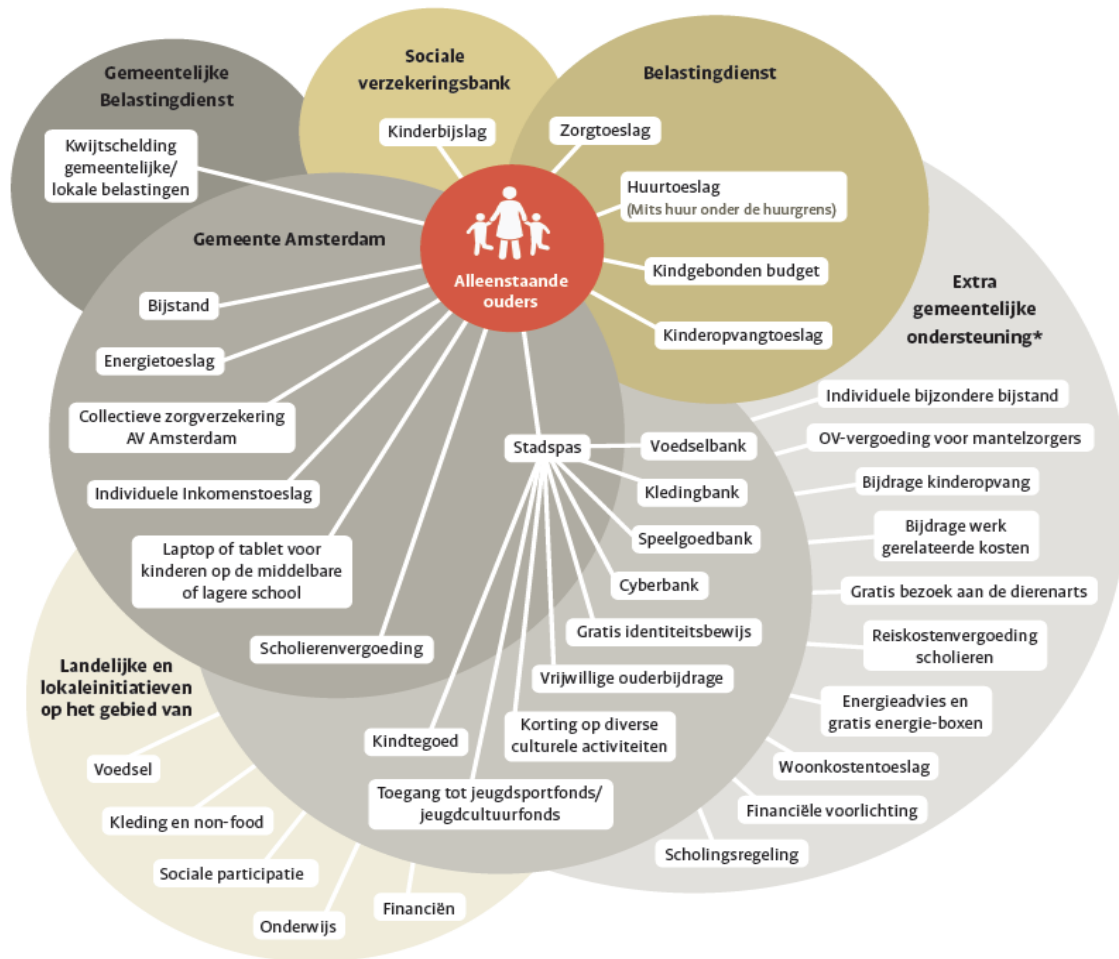
*voorlopige cijfers

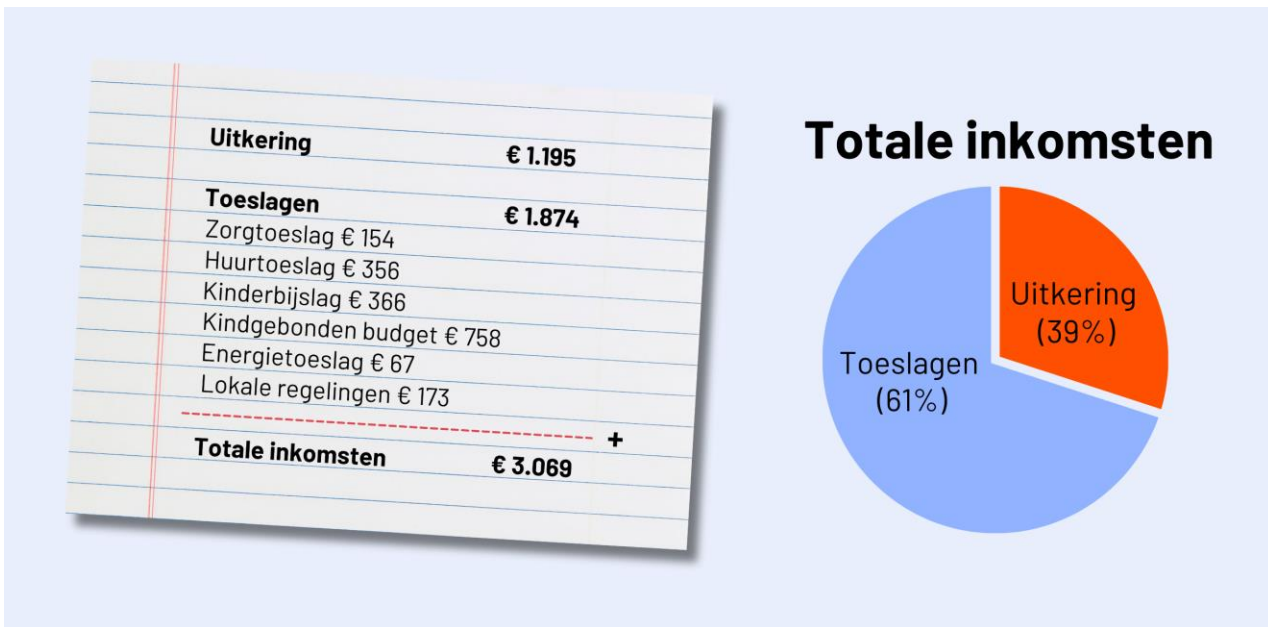
Hoe ziet ondersteuning bij armoede en schulden eruit?

- Inkomensondersteuning en informele hulp
- Schuldhulpverlening
- Budgetcoaching, budgetbeheer, bewindvoering

Afhankelijkheid van toeslagen

Systeem als stress factor

Financiële zorgen

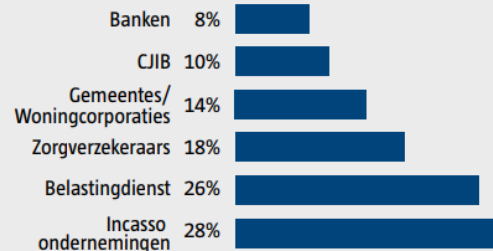

Systeemstress:
er niet meer uitkomen,
afgewezen worden,
machteloosheid

Systeemschuld:
overheid als schuldeiser

Wie zijn de grootste schuldeisers?

Vanuit welke hoek?

Openstaan voor hulp vanuit verschillende partijen

Informele organisaties	29%	#1
Gemeente/Schuldhulpverlener	27%	#2
Familie	17%	#3
Persoonlijke contacten	13%	#4
Werkgever	10%	#5

Veel moeite met rondkomen,
onder modaal

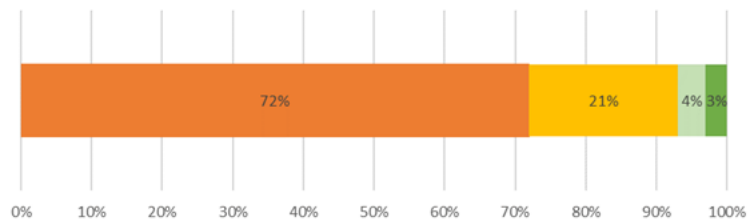
Gemeente/Schuldhulpverlener	41%	#1
Informele organisaties	41%	#2
Familie	33%	#3
Werkgever	28%	#4
Persoonlijke contacten	16%	#5

Helemaal geen moeite met rondkomen,
> modaal

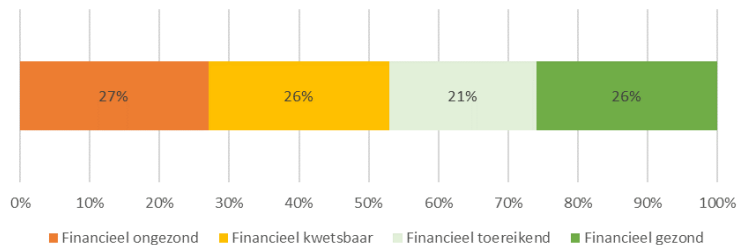

Informele initiatieven, belangrijke vindplaats

Figuur 5. Financiële gezondheid van de respondenten (n = 114)

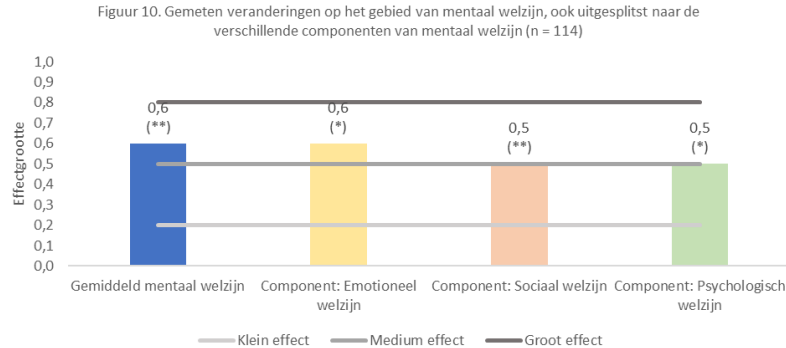
Figuur 6. Financiële gezondheid gemiddeld in Nederland (n = 5.001)(bron: Deloitte et al.)

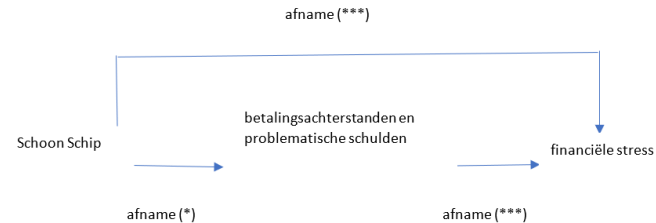
Belang van informele initiatieven

- Lokale informele armoede- en schuldenprojecten zijn vergroten vaardigheden (financiële (zelf)redzaamheid), zelfvertrouwen, mentaal welzijn en dringen financiële stress (tijdelijk) terug.

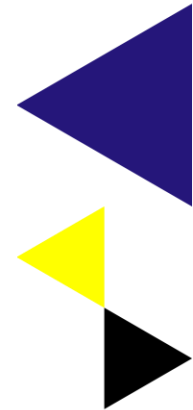
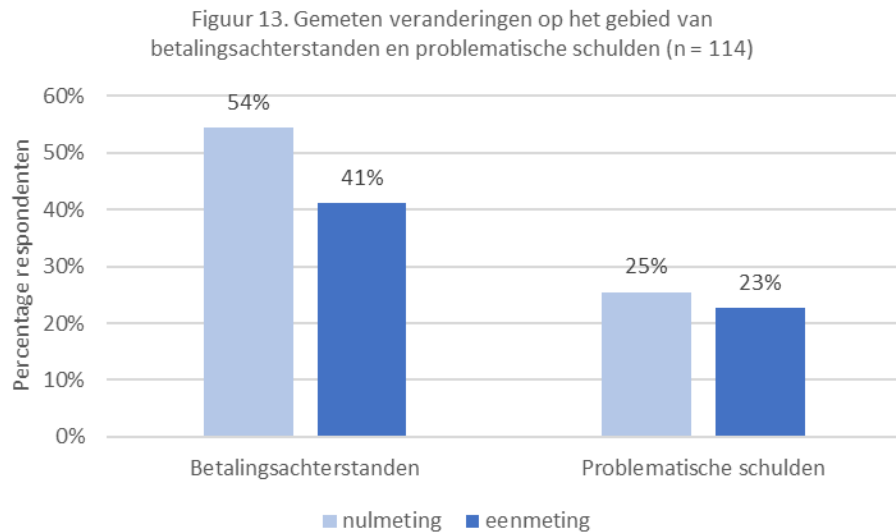

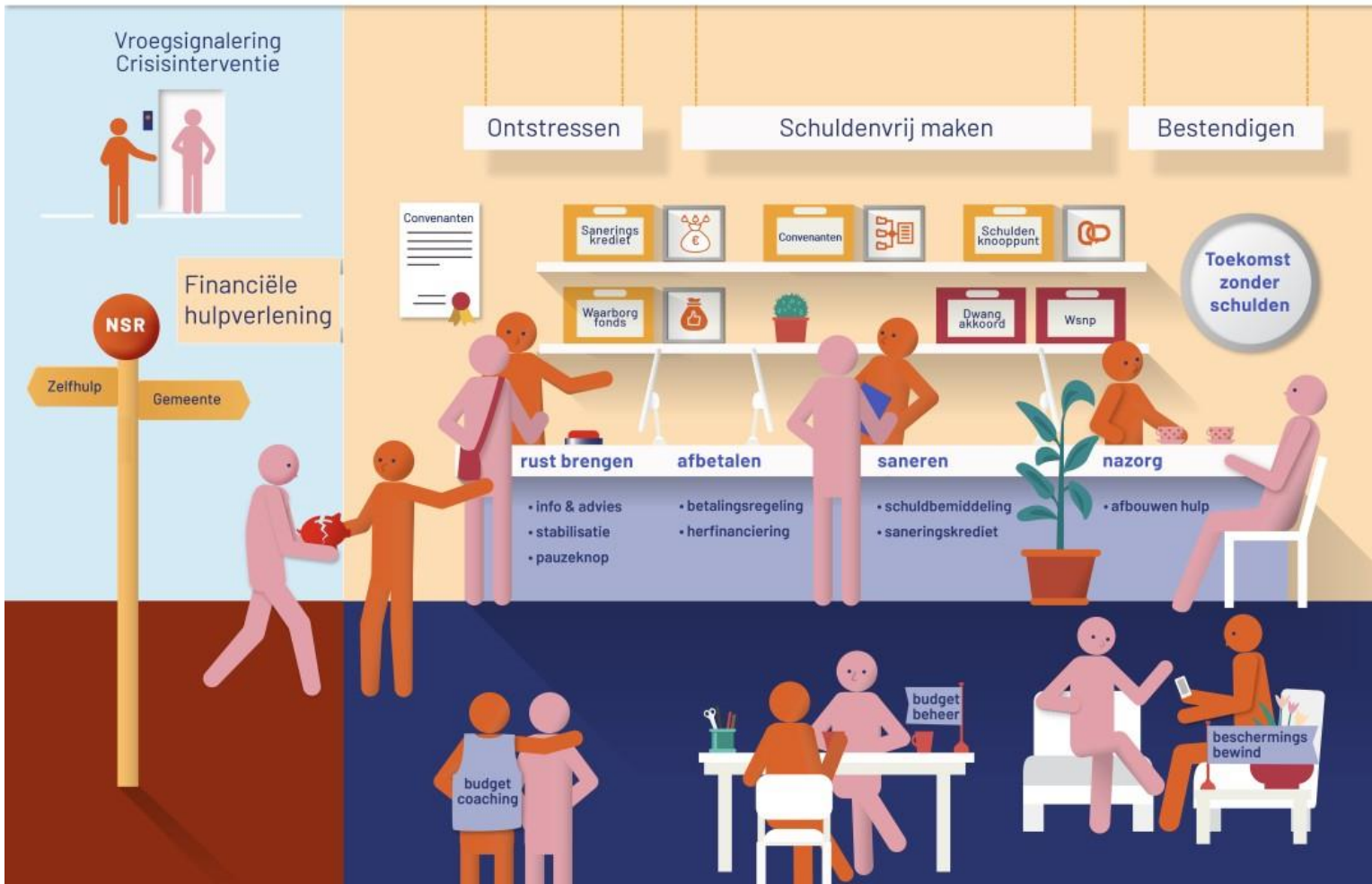
Figuur 15. Mediërende werking van afname betalingsachterstanden en problematische schulden op vermindering van financiële stress

Informele initiatieven kunnen systemische problemen niet oplossen

- Bij een groot aantal lokale informele armoede- en schuldenprojecten komen ook burgers met *problematische schulden* binnen. Het overgrote deel van hen heeft deze na afloop van het project nog steeds → **Twee derde zegt geen professionele hulp te ontvangen**

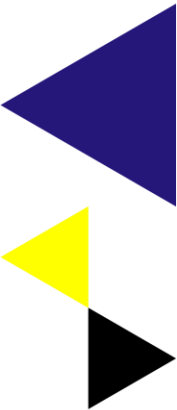
Wat is bewind?

Dit filmpje geeft uitleg over bewind op B1 taalniveau. U kunt deze opsturen naar uw klant: <https://www.youtube.com/watch?v=8KiUnVwg84c>

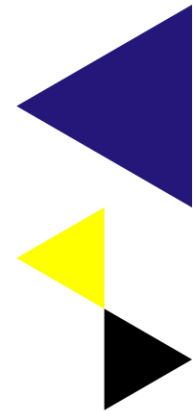
Dus:

- Systeem is (te) ingewikkeld geworden
- Aanpassingen zijn lastig
- Mensen komen in de schulden bij de overheid
- Mensen maken geen gebruik van de regelingen waar ze wel recht op hebben
- We kunnen mensen niet goed bereiken

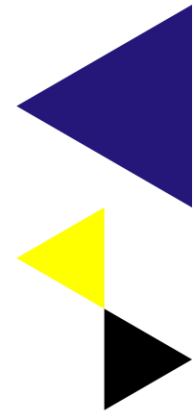
Om de thuissituatie te verbeteren:

- Verbeter de financiële positie van ouders, zodat zij in de basisbehoeften van hun gezin kunnen voorzien, en hier geen onzekerheid over is
- Voorkom en verhelp schulden zo vroeg mogelijk
- Zorg dat gezinnen verzekerd zijn van kwalitatief goede huisvesting die voor de lange termijn gegarandeerd is
- Investeer in de empowerment van ouders en kinderen en jongeren

Wat weten we over interventies?

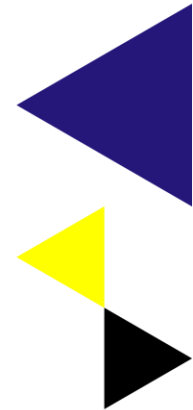
- Uitdagingen:
 - Kennis over wat effectief is ontbreekt vaak
 - Het wiel wordt vaak opnieuw uitgevonden
 - ‘De opgeknipte burger’
 - Continue wisselende sociale kaart

Beloftevolle interventies

- Eerste 1000 dagen
- Gezin en Geld
- Familiescholen

- Op organisatie niveau:
 - Vertrouwen naar de inwoner, en tussen organisaties
 - Vaste gezichten
 - Breed beschikbaar, bereikbaar
 - Hulpvragen zijn niet goed op te knippen, integrale aanpak

**Voor meer info:
a.l.custers@hva.nl**

Armoede in een rijk land

